

زیر آسمان فیروزه ای

«خواب تلخ»امیریوسفی در هنر و تجربه

● **شرق:** «خواب تلخ»، ساخته محسن امیریوسفی پس از ۱۲ سال از اواخر آبان در گروه هنر و تجربه به نمایش درمی آید. این اثر، اولین فیلم سینمایی محسن امیریوسفی است که در سال ۸۲ تولید شد. «خواب تلخ» داستان مرده‌شوری است که به مسئله نزدیک‌شدن خودش به مرگ روبه‌رو می‌شود. این فیلم در جشنواره فجر سال ۱۳۸۲ پذیرفته نشد و اولین حضور بین‌المللی آن در بخش دو هفته با کارگردانان جشنواره کن ۲۰۰۴ بود و پس از نمایش در این بخش، با نقدهای مثبتی از سوی منتقدان مجلات اسکرین، پوزیتیو، کلیه دوسینما، لوموند، فیکارو و... روبه‌رو شد. دیورا بانک متقد وراتی، «خواب تلخ» را اولین کمدی سیاه سینمای ایران دانست که برخلاف دیگر فیلم‌های ایرانی آن زمان، چهره‌ای طراز از مردم ایران نشان می‌دهد. این فیلم در بخش دو هفته و در بخش اصلی این جشنواره، در بخش دوربین، طلایی به‌طور ویژه از آن تقدیر شد.پس از آن، فیلم محسن امیریوسفی در فستیوال تسالونیکي یونان به نمایش درآمد و برای اولین‌بار جایزه اسکندر طلایی را برای سینمای ایران به ارمغان آورد و از همان جشنواره، جایزه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران را هم گرفت. جشنواره‌هایی مانند ادینبورگ، لس آنجلس، ماردل پلاتا، ژنو، نانت، مونترال، شیکاگو، دوی و... ازجمله ۴۵ فستیوالی بودند که فیلم «خواب تلخ» در آنها به نمایش درآمد. «خواب تلخ» قبل از جشنواره کن، برای جشنواره فیلم فجر سال ۸۲ ثبت‌نام کرد که هیات انتخاب جشنواره آن سال، فیلم را نپذیرفتند، اما در ادامه موفقیت‌های جهانی و همچنین استقبال از سوی منتقدان و مطبوعات داخلی، از سوی علیرضا رضداد رئیس وقت بنیاد فارابی از آن تقدیر شد و برای حضور در جشنواره فجر سال ۸۳ (بخش خارج از مسابقه) دعوت شد. عوامل فیلم «خواب تلخ» عبارت‌اند از: نویسنده، مجری طرح، طراح صحنه و لباس، تدوینگر و کارگردان، محسن امیریوسفی، مدیر فیلم‌برداری؛ بایرام فضلی، طراحی و ترکیب صدا؛ محمدرضا دلیک و حسین مهدوی، صدابردار؛ حسین قورچیان، دستیاران کارگردان؛ سهیل رحیمی، ابراهیم قیاندار، تولید؛ امین طالبی، اکبر نجاریپور و بازیگران؛ عباس اسفندیاری، بدالله انوری، دلیر قصری، محسن رحیمی.

کنسرت کیهان کلهر واردال ارزنجان در آمریکا

● **کیهان کلهر** در ادامه تور کنسرت‌های خود ۲۹ آبان (۲۰ نوامبر) و اول آذر (۲۲ نوامبر) به‌همراه اردال ارزنجان به اجرای برنامه می‌پردازد. کیهان کلهر، آهنگ‌ساز و نوازنده کمانچه، با اعلام این خبر در صفحه اینستاگرامش نوشت: «این کنسرت‌ها را در سانفرانسیسکو و ساتوگا (مرکز هنرهای مونتالوو) برگزار خواهیم کرد.» به گزارش هنرآتلان، نزدیک به ۱۵ سال است که کلهر و ارزنجان با یکدیگر همکاری دارند. کلهر پیش از این درباره این همکاری گفته بود: «من هر زمان همکاری‌ام را با یک نوازنده شروع می‌کنم. سعی می‌کنم قبل از آن یک رابطه خیلی با نوازنده برقرار کنم. من و ارزنجان وقتی اولین کارمان را با یکدیگر ضبط کردیم، یک ماه بود که همدیگر را نمی‌شناختم. من چندباری به ترکیه رفتم و درباره فرم و موسیقی و مسائلی از این دست صحبت کردم. بعد این همکاری ادامه پیدا کرد و درحال حاضر دوستان بسیار خوبی هستیم و جدای از اینکه موزیسین بزرگی است، انسان بزرگی نیز هست و در کنارش اوقات خوبی دارم و بسیار راحت هستم».او در مورد دیگر جزئیات این همکاری عنوان کرده بود: «طبیعتا با این رابطه و راحتی‌ای که پیش می‌آید، ساززدن هم راحت می‌شود. تعارفات کنار می‌رود. من با شجاعت حسین‌خان هم تا اندازه‌ای چنین رابطه‌ای دارم؛ اما رابطه‌ام با ارزنجان به‌گونه‌ای است که بعضی‌وقت‌ها فکر می‌کنم انگار یک نفر دارد دو ساز می‌زند. این تجربه را من با هیچ نوازنده دیگری نداشته‌ام. آن‌قدر من از ساززدن کنار او لذت می‌برم و به اندازه‌ای با ذهن همدیگر آشنا هستیم که وقتی کنار هم می‌نشینیم، اصلا لازم نیست به همدیگر حتی نگاه کنیم. شما در آن دی‌وی‌دی تالار وحدت هم دقت کنید، همین جریان حاکم است. این موسیقی خودش مثل موج جلو می‌رود و من از این همکاری بسیار راضی هستم. فکر می‌کنم بهترین دوتواری‌ای است که من با یک نوازنده دیگر - چه ایرانی و چه غیرایرانی- انجام داده‌ام.»کلهر همچنین به رابطه خود با نوازنده‌هایی که با آنها همکاری کرده است، اشاره کرده بود: «رابطه من با نوازنده‌هایی که همیشه با آنها کار کرده‌ام یک رابطه متداوم بوده است. حداقل من خواسته‌ام و هنوز باشد. این مسئله را در همکاری من با شجاعت حسین‌خان، بیویما، اردال ارزنجان، بروکلین راید و ... می‌توان مشاهده کرد. یعنی پشت تمام این همکاری‌های موسیقایی یک رابطه انسانی هم وجود داشته. چون دوست دارم شنونده این آثار هم با من زندگی کند و متوجه این رابطه انسانی پشت این اثر باشد».

رومن پولانسکی فردا به دادگاه می‌رود

سر نوشت نامعلوم خالق «پیانیست»

شرق: «کاملا مخالف این عقیده هستیم که چون «رومن پولانسکی» یک کارگردان سرشناس جهانی است نباید مسئولیت اعمالش را بپذیرد». این جمله را «یروسلاو کاژنسکی»، رهبر حزب جدیدا به‌قدرت‌رسیده لهستان، در مورد «رومن پولانسکی»، کارگردان مطرح سینمای جهان، بر زبان رانده است. این کارگردان برنده اسکار درگیر پرونده‌ای است که در آن متهم به ارتباط غیرقانونی با دختری ۱۳ ساله در سال ۱۹۷۷ شده است و براین‌اساس مسئولان قضائی آمریکا خواستار استرداد او به آمریکا برای اجرای قانون هستند. این کارگردان در آخرین جلسه دادگاهی که در شهر کراکوف برگزار شد، حاضر شد و تصاویر منتشرشده، او را با کت و شلوارِی سیاه و کراواتی آبی نشان می‌دهد. قاضی دادگاه هم پس از شنیدن دفاعیات پولانسکی صدور رأی را تا آخر اکتبر (دهه اول مهرماه) به تعویق انداخت. برابر با قوانین قضائی لهستان، اگر دادگاه در تأیید در خواست استرداد، حکم صادر کند، وزیر دادگستری درمورد موافقت یا مخالفت با آن تصمیم می‌گیرد. مقامات قضائی آمریکا رومن پولانسکی را متهم می‌کنند که در سال ۱۹۷۷ در جریان یک میهمانی شبانه در ویلای جک نیکلسون، هنرپیشه نامی هالیوود، از دختری ۱۳ ساله به نام سامانتا گایمر سوءاستفاده کرده است. این عمل طبق قوانین ایالت کالیفرنجا تجاوز به فرد زیر سن قانونی به‌شمار می‌آید. پولانسکی در ۱۵ آوریل ۱۹۷۷ با شکایت

ممنوع‌الکاری، راه را برای بیان درد دل‌ها گشود

۲۴ خواننده پاپ به رئیس جمهور نامه نوشتند

سحر آزاد

سحر آزاد

آبان برگزار شد، گفت که اصولا خواننده ممنوع‌الکار در داخل کشور نداریم. حالا به فاصله دو روز از این جریان، تعدادی از خوانندگان پاپ شامل حمید حامی، زانبار خسروی، سیروان خسروی، گروه سون، شهرام شکوهی، رضا صادقی، بهنام صفوی، حمید عسکری، فرزاد فرزین، مازیار فلاچی، علی لهراسی، مهدی مدرس، رضا یزدانی و محسن یگانه با ارسال نامه‌ای به رئیس‌جمهوری پیرامون اتفاقات و حاشیه‌های اخیر موسیقی واکنش نشان دادند. در بخشی از این نامه آمده است: «از ریاست محترم جمهور به‌عنوان حامی همیشگی هنرمندان، خواهشمندیم ترتیبی اتخاذ نمایند که اهالی موسیقی پاپ، در نشستی دوستانه، درخواست‌ها و مشکلات خود را با ایشان در میان بگذارند. در ادامه نامه با ذکر برخی از مشکلات از قبیل سختی دریافت مجوز، کمبود سالن‌ها و... عنوان شده است: «فرضیه همکاری خوانندگان با رسانه‌های بیگانه باید از طرف طرح‌کنندگان این فرضیه ثابت شود نه از طرف خوانندگان. زیرا طبق اصل سی‌وهفتم قانون اساسی: اصل، برائت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد. خوانندگان مجاز پاپ در طی

کوهستانی گشتاد، در حبس خانگی بود تا مقامات سوئیس درمورد استرداد او به آمریکا تصمیم بگیرند. پولانسکی درنهایت به‌دنبال مخالفت دولت سوئیس با استرداد او، آزاد شد. از نگاه بسیاری از لهستانی‌ها او یکی از بزرگ‌ترین چهره‌های فرهنگی رقیدحیات این کشور است. او اکتبر پیش برای شرکت در مراسم افتتاح یک موزه یادبود در ورشو که به هزارسال تاریخ زندگی یهودیان لهستان اختصاص دارد، به این کشور سفر کرد. پولانسکی بعدا به کراکوف رفت؛ شهری که در آغاز جنگ جهانی دوم همراه خانواده‌اش در آن زندگی می‌کرد. همان‌زمان مقامات قضائی لهستان به درخواست همتایان آمریکایی خود از او بازجویی کردند و سخنگوی دادیاران دادستانی کراکوف اعلام کرد که او برای تحقیقات بیشتر در دسترس خواهد بود.

مشکلات اظهار کرد: «قطعا انتشار این نامه مؤثر خواهد بود».

شهرام شکوهی، از دیگر امضاکندگان این نامه، نیز به «شرق» گفت: «ما بخشی از جامعه هنری هستیم که شاید بتوان گفت جزء مظلوم‌ترین بخش آن به‌شمار می‌رویم چراکه بخشی از سال به دلیل مناسبت‌ها و دلایل معتبر، کار نمی‌کنیم و در باقیمانده سال هم مشکلاتی برایمان پیش می‌آید که کارکردن را برایمان دشوار می‌کند. واقعیت این است که ما کاری خلاف قوانین و موازین کشور انجام نمی‌دهیم چون زیر پرچم جمهوری اسلامی هستیم و تمام قطعات ما از سوی ارشاد دارای مجوز هستند». او ادامه داد: «درحال‌حاضر این بحث وجود دارد که چرا شبکه‌های ماهواره‌ای از آثار ما استفاده غیرمجاز می‌کنند اما باید به این نکته هم توجه کنیم که ممکن است ما اطلاعاتی از پخش آثارمان در شبکه‌های خارج از کشور نداشته باشیم و اصولا برخی از سایت‌ها و شبکه‌ها امروز مشکلی ندارند اما روز بعد خلاف قانون شمرده می‌شوند. کلیپ‌هایی هم که از شبکه‌های ماهواره‌ای پخش می‌شود از سوی ما به آنها ارائه نشده بلکه از طرف ارشاد مجوز گرفته و برای پخش در شبکه‌ها و رسانه‌های داخلی هستند و ماهواره‌ها از آنها استفاده غیرمجاز می‌کنند».

شکوهی با بیان اینکه خوانندگانی که به شکل قانونی در کشور فعالیت می‌کنند تمایلی برای انجام کاری خلاف قانون ندارند، گفت: «اشتباه‌هایی هم از سوی خوانندگان بوده است اما ما مستحق این‌همه سختی که این همه سال به ما شده است، نبوده‌ایم. چرا من در چهارمین دهه زندگی‌ام باید دوبار جراحی قلب انجام دهم یا برخی از همکارانم برای اینکه اجزای پشت‌سرم داشته‌اند با مشکل حنجره مواجه شده‌اند؟» او ادامه داد: «ماجرای ممنوع‌الکاری ۲۴ خواننده، سندیتی ندارد و حتی خیلی از کسانی که نامشان در فهرست عنوان شده بود این موضوع را تکذیب کرده‌اند اما این موضوع باعث شد در نامه‌ای درد دل‌هایمان را بییان کنیم شاید که بخشی از مشکلاتمان رفع شود».

مرور نمایشگاه «باهوس، درباره طراحی»

تصویری متفاوت از نهاد اسطوره‌ای

که چگونه کارهایشان را در بستری وسیع‌تر قرار داده و به شکل‌یابی جامعه کمک کرده‌اند. از دیدگاه امروزی، این نمایشگاه به مدرسه باهوس به دیده «الابرتوار مدرنیسم» چندبعدی و پیچیده و بیوسسته به تمایلات طراحی می‌نگرد.

نمایشگاه به چهار گروه موضوعی تقسیم شده است، که بخش اول با نگاهی به بستر تاریخی و اجتماعی باهوس آغاز می‌شود. بخش دوم به نمادهای کمترشناخته‌شده طراحی اشیاء در باهوس پرداخته، و تاریخ و ریشه‌های تلفیق هنرها، صنایع دستی، فناوری و صنعت با یکدیگر را می‌آزماید. حوزه بعدی نمایشگاه به موضوع فضا می‌پردازد و افرادی را نشان می‌دهد که در قاعده‌مندسازی فهم طراحی در باهوس مشارکت داشتند- از جمله معمارانی با نظرهایشان درباره مسکن حداقل و هنرمندانی که تئوری‌های رنگ‌شناسی و مدلسازی فضا را گسترش دادند. بنابراین، باهوس شاید خود را اولین «تجربه کامل» هنری در دوران مدرن دانسته و تجربه انتشار طراحی در تمام ابعاد زندگی را دارد. آخرین بخش به ارتباط هنرها در باهوس، از گونه‌شناسی و نمایشگاه‌ها تا فیلم‌های هنری تجربی و عکاسی -که معمولا به‌طور مرتب برنامه‌ریزی شده‌اند- تعلق داشته و به شکل‌گیری کلیشه‌های باهوس تا امروز می‌پردازد. دیدگاه امروژه به باهوس، از ترکیب ارائه‌های پیشین در دوره‌های قبل با کارهای طراحی کنونی در نمایشگاه پدید آمده است. این مواجهه شامل میلمان تولید دیجیتالی از میناله‌میدا و فرانت، «میلمان هرتز» از ون بو-لو-منزو، یا مانفیست از افرادی چون هِلا جونجریس و اوین دسک، مصاحبه با اشخاص خلاقِ چون نورمن فاستر، انزو ماری، ساوئربرگ هوتون و باس ومنزور، و کارگردان هنرمند، جیسون وو، تجلیل باهوس از مایک میر، استودیو میرو، دوکتر، و سایر هنرمندان است. همکاری‌ها این دوره مدرسه با دیگر سازمان‌ها، طیف گسترده نفوذ باهوس را نمایان می‌کند-

هنر

خبر سازان

تجمع معماران در اعتراض به تغییر نمای بانک ملی

● **شرق:** در پی خبر تغییر نمای بانک ملی شعبه دانشگاه، واقع در خیابان انقلاب و روبه‌روی سینما سپیده، عده‌ای از معماران و شهرسازان صبح دیروز، ششم آبان در اعتراض به این اقدام بانک ملی تجمع کردند. تصاویر منتشرشده از تغییر نمای این بانک که بیش از ۵۰ سال قدمت دارد، نشان می‌دهد نمای سنگی ساختمان بانک در حال بازسازی با ورق‌های کامپوزیت است. خبر توقف این اقدام در پی رسانه‌ای‌شدن ماجرا منتشر شد. اما معماران و شهرسازان برای جلوگیری از ادامه کار مقابل بانک تجمع کردند. این ساختمان در سال‌های ۱۳۳۸ تا ۱۳۳۹ توسط یکی از برجسته‌ترین معماران دانمارکی به نام «یورن آتزون» و همکارش «هانس مانک هانسن» ساخته شده است. این بانک در ساختمانی سه‌طبقه محصور شده و نورگیری آن براساس اصول معماری بازارهای سنتی ایران است. یک‌بار دیگر نیز این بانک مورد تهدید قرار گرفت و بنا بود تغییراتی در معماری داخلی آن صورت گیرد که با پیگیری برخی فعالان میراث فرهنگی از این اقدام جلوگیری شد. لازم به ذکر است بانک ملی شعبه دانشگاه پیش از این در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و براین‌اساس هرگونه تغییری در آن اقدامی غیرقانونی محسوب می‌شود. در پی انتشار خبری مبنی‌بر «اعتراض معماران به تغییر نمای بانک ملی»، بانک ملی در همین زمینه به ارائه توضیحاتی پرداخت. به گزارش ایسا، در توضیح بانک ملی آمده است: «تغییر نمای بنای شعبه دانشگاه تهران، اقدامی خودسرانه از سوی شعبه و اداره امور شعب مربوطه بوده است که پس از اطلاع از این امر، دکتر همتی، مدیرعامل بانک ملی ایران، دستور توقف فوری این اقدام و برگرداندن نمای شعبه مذکور به همان حالت قبلی خود را داده است. بانک ملی ایران ضمن تقدیر از حسن توجه معماران و دانشجویان رشته معماری و همچنین رسانه‌ها نسبت به حفظ آثار ملی، تاکید می‌کند حفظ و حراست از میراث و گنجینه‌های ملی و باستانی کشور جزء سیاست‌های اصلی این بانک محسوب می‌شود. علاوه‌براین بسیاری از ساختمان‌های قدیمی این بانک جزء آثار باستانی کشور محسوب شده و اقدامات متعددی جهت حفظ و نگهداری از آنها به‌طور مرتب صورت می‌پذیرد».

پیشنهاد روز

گالری شیرین میزبان آثار سحر خلیلیان

● نمایشگاه «رشد متلاطم» با آثاری از سحر خلیلیان با موضوع روایت شخصی از زندگی هنرمند در گالری شیرین برگزار می‌شود. خلیلیان درباره این نمایشگاه می‌گوید: عنوان نمایشگاه «رشد متلاطم» است. ایده آثار این مجموعه درواقع بازتابی از زندگی شخصی دو سال اخیر خودم است که در انزوا بودم و کم‌کم به محیط جمعی بازگشتم، نقاشی‌ها نیز به‌همین‌رتیب، نخست پیکرهایی مزوی هستند که در نهایت به جمعیت می‌رسند. سبک و مترایل آثار نیز از کراولیک هستند. من تمام کارهایم را معمولا در اندازه‌های بزرگ کار می‌کنم. آیین افتتاحیه نمایشگاه «رشد متلاطم» جمعه هشتم آبان و با حضور هنرمندان و سینماگران در محل گالری «شیرین»، واقع در خیابان کریمخان زند برگزار می‌شود و به مدت ۱۲ روز پذیرای هنردوستان خواهد بود. سحر خلیلیان، متولد سال ۱۳۵۵ است و طراحی و نقاشی را نخست و به صورت تجربی در آلمان فراگرفت و در ۲۰ سالگی به ایران بازگشت. این هنرمند که نوه هوشنگ پزشک‌نیا، از صاحب‌نام‌ترین هنرمندان نسل اول مدرنیسم ایران و از نقاشان پس از مکتب کمال‌الملک است، غالبا سبک کارایی همانند پدربزرگ خویش را در پیش گرفته و آثارش تلفیقی از هنر مدرن و ایرانی است.

افتخار عارف به ایران می‌آید

● در کتاب‌فروشی ثالث بناست کتاب «پنج‌راهی به سمت باغ گمشده»، اشعار افتخار عارف با ترجمه علی بیات رونمایی شود. افتخار عارف، از چهره‌های سرشناس و از فرهیختگان ادب و علم پاکستان است که تاکنون استادی زبان‌های اردو، هندی، رئیس کابینه زبان ملی پاکستان، رئیس آکادمی پاکستان، مدیرعامل کتاب ملی پاکستان و درحال‌حاضر ریاست مؤسسه فرهنگی اکو را بر عهده داشته است. مراسم رونمایی کتاب «پنج‌راهی به سمت باغ گمشده»، پنجشنبه هفتم آبان ساعت ۱۸ با حضور افتخار حسین عارف، علی بیات مترجم کتاب و چهره‌های فرهنگی و هنری و سفرای کشورهای عضو اکو در کتاب‌فروشی ثالث در خیابان کریمخان‌زند، بین ایران‌نشهر و ماشهر، پلاک ۱۴۸ برگزار می‌شود.